

ลักษณะทางจิตวิทยาและอื่น ๆ ของผู้ที่รับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติ

ในการศึกษาการรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติของหลายประเทศ ได้พิจารณาถึงลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้รับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติ เป็นสำคัญ แต่ได้พบว่าปัจจัยอื่นนอกเหนือจากปัจจัยหลักทั้งสองก็มีความสัมพันธ์กับการรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติด้วย ดังนั้นในบทนี้จะได้พิจารณาถึงลักษณะทางจิตวิทยาและลักษณะอื่น ๆ ที่น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติ ได้ แก่ทัศนคติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวและความต้องการมีบุตร

ก. ทัศนคติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว

การสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวได้กระทำกันอย่างแพร่หลาย ทั้งในประเทศที่ใช้การวางแผนครอบครัวเป็นนโยบายของประเทศ และประเทศที่ยังไม่รับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวเป็นนโยบายของประเทศ ทั้งนี้เพื่อจะทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการวางแผนครอบครัว ในประเทศญี่ปุ่น^{๒๓} การสำรวจสตรีญี่ปุ่นที่สมรสแล้ว พบว่าร้อยละ ๘๘ เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว ~~และ~~จากการสำรวจทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวและการเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ตลอดจนการรับมาปฏิบัติของสตรีเกาหลีที่สมรสแล้ว โดย อี. ฮอก. วอน และผู้อื่น^{๒๔} พบว่าร้อยละ ๘๐.๒ เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว โดยเฉพาะในกลุ่มสตรีอายุ ๓๐ - ๓๔ ปี มีอัตราสูงถึงร้อยละ ๘๑.๘ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าทัศนคติของสามีเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว เนื่องจากสังคมชนบทของประเทศไทย ภรรยา มักจะมีความคิดเห็นคล้อยตามสามี ซึ่งจะ

^{๒๓} The Population Problems Research Council, The Minichi Newspapers, op.cit., pp. 51-59

^{๒๔} E. Hyock Kwon and Others, op.cit., pp. 83-84

เห็นได้จากตารางที่ ๒๐ อัตราการรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติของสตรีที่สามีเห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัวสูงกว่าอัตราส่วนการรับของสตรีที่สามีไม่เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัว

ตารางที่ ๒๐ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่รับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติ จำแนกตามทัศนคติของสามีต่อการวางแผนครอบครัว และจำนวนบุตรที่มีชีวิต

ทัศนคติ ของสามี	จำนวนบุตรที่มีชีวิต				รวม
	๑ - ๒	๓ - ๔	๕ - ๖	๗+	
เห็นด้วย	๓๓.๒ (๕๑)	๖๓.๖ (๑๕๑)	๗๐.๕ (๑๑๒)	๕๒.๘ (๕๓)	๖๐.๕ (๓๒๗)
ไม่เห็นด้วย	๑๘.๒ (๑๑)	๑๕.๘ (๒๖)	๒๕.๐ (๑๒)	๓๐.๐ (๑๐)	๒๐.๓ (๕๘)
รวม	๓๓.๘ (๖๒)	๕๖.๕ (๑๗๗)	๖๖.๑ (๑๒๔)	๔๘.๒ (๖๓)	๕๕.๕ (๔๒๖)

ข. ความต้องการมีบุตรเพิ่ม

จากการที่ไคศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว พบว่าปัจจัยหลายชนิดมีผลต่อความต้องการหรือไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มของบุคคล และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่เป็นปัจจัยทางประชากรที่สำคัญอันหนึ่ง อัตราความต้องการมีบุตรเพิ่มของบุคคลมักจะต่ำในกลุ่มผู้ที่มีบุตรที่มีชีวิตอยู่หลายคนและมีฐานะเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งเมื่อถึงภาวะที่ไม่ต้องการมีบุตรอีกบุคคลเหล่านั้นในปฏิบัติการสิ่งใดที่จะยุติการมีบุตรหรือไม่นั้น เป็นปัญหาที่น่าสนใจศึกษาและการรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติ น่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว การมีบุตรชั่วคราว ในตารางที่ ๒๑ ปรากฏว่าอัตราการรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติของสตรีที่ต้องการมีบุตรเพิ่มต่ำกว่าอัตราการรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติของสตรีที่ไม่ต้องการมีบุตรเพิ่ม ทั้งนี้จะเห็นอัตราส่วนการรับซึ่งแตกต่างกันระหว่างสตรีทั้งสองกลุ่ม

ในทุกกลุ่มจำนวนบุตรที่มีชีวิต กลุ่มสตรีที่ไม่ต้องการมีบุตรอีกได้เห็นถึงผลประโยชน์ของการวางแผนครอบครัวจึงได้รับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติเพื่อยุติการมีบุตรไว้ชั่วคราว ในขณะที่สตรีอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งยังต้องการมีบุตรเพิ่มให้ความสนใจต่อวิธีการวางแผนครอบครัวน้อยมาก เพราะยังมีบุตรไม่เพียงพอกับความต้องการ/ดังนั้น อัตราส่วนการรับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติของสตรีทั้งสองกลุ่มนี้จึงมีความแตกต่างกัน แต่กระนั้นก็ตามอัตราส่วนของสตรีที่ไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มที่มารับบริการวางแผนครอบครัวก็ยังต่ำอยู่มาก กล่าวคือมีเพียงประมาณเกินกว่าหนึ่งในสามของสตรีที่ไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มที่มาขอรับบริการ ซึ่งแสดงว่าอีกประมาณสองในสามของสตรีที่ตอบว่าไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มยังไม่ยอมมาขอรับบริการ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า สตรีที่ตอบว่าไม่ต้องการมีบุตรเพิ่มอีกนั้นมิได้มีความคิดจริงจังในเรื่องนี้เท่าใดนัก หรือมีฉันทน์ก็มีความลังเลหรือมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จึงยังไม่รับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวไปปฏิบัติ/จากตัวเลขดังกล่าวแล้วจึงทำให้เกิดข้อคิดที่ว่าควรจะมีการศึกษาในขั้นต่อไปอย่างลึกซึ้ง

ตารางที่ ๒๑ อัตราส่วนร้อยละของสตรีที่รับเอาวิธีการวางแผนครอบครัวมาปฏิบัติ จำแนกตามความต้องการมีบุตรเพิ่มและจำนวนบุตรที่มีชีวิต

ความต้องการมีบุตรเพิ่ม	จำนวนบุตรที่มีชีวิต				รวม
	๑ - ๒	๓ - ๔	๕ - ๖	๗+	
ต้องการบุตรเพิ่ม	๕.๕ (๒๐๑)	๑๔.๑ (๑๓๕)	๑๐.๘ (๕๖)	๑๒.๐ (๒๕)	๔๒.๓ (๔๐๑)
ไม่ต้องการบุตรเพิ่ม	๒๘.๓ (๑๒๗)	๔๑.๕ (๓๓๗)	๓๘.๗ (๓๑๒)	๒๘.๑ (๑๘๘)	๓๖.๕ (๘๖๔)
รวม	๑๔.๓ (๓๒๘)	๓๓.๗ (๔๗๒)	๒๖.๐ (๓๖๘)	๒๖.๓ (๒๒๘)	๒๘.๕ (๑๓๘๒)